

TMS050: Matematisk statistik för Z, del A

Tentamen 27 oktober 2001 e M

Tillåtna hjälpmedel är räknedosa utan information om kursen i minnena, Beta samt kursens formel- och tabellsamling.

För betyget 3 krävs 12 p, för 4:a 18 p och för 5:a 24 p av totalt 30 p.

Jour är Ulrica Olofsson (ankn 5336).

Uppgifter

---

1. I tillverkningen av en viss motordel kan fel av två typer förekomma. Låt oss kalla dem typ A och B . Medelst långvariga mätningar har man övertygat sig om att A förekommer i 2.8%, att B förekommer i 7.2% och att både A och B förekommer i 0.2% av motordelarna.

- a) Hur stor del av produktionen sker utan något av de två felen? (1 p)
b) Förekommer felen oberoende av varandra? (1 p)
c) Antag att du håller i en motordel som är behäftad med ett fel av typ B . Hur stor är sannolikheten att den även har felet A ? (2 p)

2. Låt $0 < p < 1$ och definiera

$$f(k) = p(1-p)^{k-1}, \quad k = 1, 2, \dots$$

Visa att detta är en sannolikhetstäthet för en diskret stokastisk variabel X och beräkna $P(X > k)$ för $k = 0, 1, \dots$ (4 p)

3. Man räknar med att en viss processor har en livstid som är exponentialfördelade med väntevärdet 10 000 timmar. Beräkna a) sannolikheten p att processorn fungerar i mer än 20 000 timmar. För att öka funktionssäkerheten installerar man en "back-up"-processor av samma typ. Beräkna b) sannolikheten att någon av processorerna fungerar i minst 20 000 timmar. Antag att processorernas livslängder är oberoende. (4 p)

4. I ett exempel i läroboken studerar man trycket inomhus, X , och trycket utomhus, Y , och man antar att den två dimensionella tätheten för X, Y är av typen

$$f_{X,Y}(x,y) = c/x, \quad 27 \leq y \leq x \leq 33$$

- a) Visa att $c = 1/(6 - 27 \ln(33/27)) \approx 1.72$. (2 p)
b) Härled X :s och Y :s marginaltätheter. (2 p)
c) Beräkna $P(X \leq 30, Y \leq 28)$. (1 p)
5. Antag att du har ett stickprov (d v s oberoende observationer) $x_1, \dots, x_n$ på en kontinuerlig stokastisk variabel X , vars täthet är

$$f(x) = \lambda e^{-\lambda x}, \quad x > 0$$

för något $\lambda > 0$. Härled trolighetsskattningen av λ . Är den väntevärdesriktig? (4 p)

(vänd)

6. Du avser att utföra 50 oberoende försök i syfte att visa att en viss händelses sannolikhet p är strikt större än dess nominella värde som är $p = 0.2$. Din vän, som råkar arbeta på en statistisk konsultbyrå, säger lite slarvigt att du kan räkna med att $p > 0.2$ ifall händelsen inträffar 16 eller fler gånger då du gör dina 50 försök.
- a) Formulera noll- och alternativhypotes för det test din vän menar att du ska göra. (1 p)
  - b) Ungefär på vilken nivå är detta test? (1 p)
  - c) Antag att det verkliga värdet på sannolikheten är $p = 0.25$. Ungefär hur stor är då sannolikheten att testet förkastar? (1 p)
7. Mängden koppar per 1000 kg malm antas i ett visst område vara normalfördelad med väntevärde μ och standardavvikelse σ . I ett försök att skatta μ erhöles följande observationer:
- 12.5, 10.7, 10.5, 12.4, 12.5, 15.5, 11.3
- Punkt- och intervallskatta μ . Konfidensgraden ska vara 0.95. (3 p)
8. Man ville jämföra resultaten från två olika sätt att välja ut och fråga om partisympatier. Med metod A hittades $x_A = 113$ sympatisörer till parti X bland $n_A = 735$ tillfrågade väljare. Med metod B hittades $x_B = 102$ sympatisörer till parti X bland $n_B = 840$ tillfrågade väljare. Låt p_A resp p_B vara proportionen väljare som uppger att de sympatiserar med parti X då de tillfrågas som i metod A resp B . Punkt- och intervallskatta differensen $p_A - p_B$. Konfidensgraden ska vara ca 0.95. Anser du att det är statistiskt säkerställt på nivån 5% att $p_A \neq p_B$? (3 p)

Lycka till!